

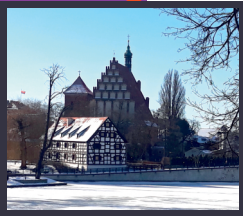
CZYM JEST GRA

Gra miejska to popularny sposób na aktywne zwiedzanie , podczas którego gracze podróżują po mieście rywalizując ze sobą i rozwiązując zagadki. Jedną z jej odmian jest gra turystyczna, którą trzymasz w ręku.

ZWIEDZAJ MIASTO W KAŻDEJ CHWILI.

ŚLADAMI DRA JANA BIZIELA

TO GRA, KTÓRA TOCZY SIĘ W BYDGOSZCZY. UCZESTNICY I UCZESTNICZKI ZABAWY POZNAJĄ MIEJSCA ZWIĄZANE Z ŻYCIEM I UPAMIĘTNINIEM POSTACI DRA BIZIELA W NASZYM MIEŚCIE

KIM BYŁ DR BIZIEL

Dr Jan Biziel (1858-1934) - zasłużony bydgoski lekarz, doktor medycyny urodzony w Osiecznej w Wielkopolsce. Studiował w uniwersytetach w Lipsku i Gryfii. Praktykę lekarską odbywał m.in. w Chełmie u wybitnego chirurga dra Ludwika Rydygiera (potem profesora UJ). Mieszkał w Krzywiniu, a następnie we Wrocławiu. W marcu 1906 r. na stałe osiedlił się w Bydgoszczy, w której przez wiele lat leczył mieszkańców. Zmarł w wieku 76 lat. W 2024 r. mija 90. rocznica śmierci lekarza.

FABUŁA GRY

Do Bydgoszczy przyjechała warszawska biografistka, która pisze książkę o polskich lekarzach. Kobieta odnajduje znanych medyków z XIX i XX w., aby opisać ich życiorysy. Autorce bestsellerów udało się ustalić, że dr Jan Biziel był nie tylko lekarzem. Ta informacja dodatkowo wzbudziła jej ciekawość i skłoniła do odwiedzenia naszego miasta. Pomóż pisarce odszukać miejsca związane z bydgoskim medykiem oraz rozwiązać zadania, które doprowadzą kobietę do odkrycia całej prawdy o życiu dra Biziela. Wyniki w formie cyfr połącz literami dołączonymi do zadań i wpisz w RUBRYKĘ.

PODPOWIEDZI

Oto zdjęcia, które mogą okazać się pomocne w odnalezieniu miejsc związanych z dr Janem Bizielem

RUBRYKA

Jeśli chcesz się dowiedzieć czym oprócz leczenia zajmował się dr Jan Biziel, to do poniższych cyfr wpisz dopasowane litery.

1	2	3	4	5	6	7	8

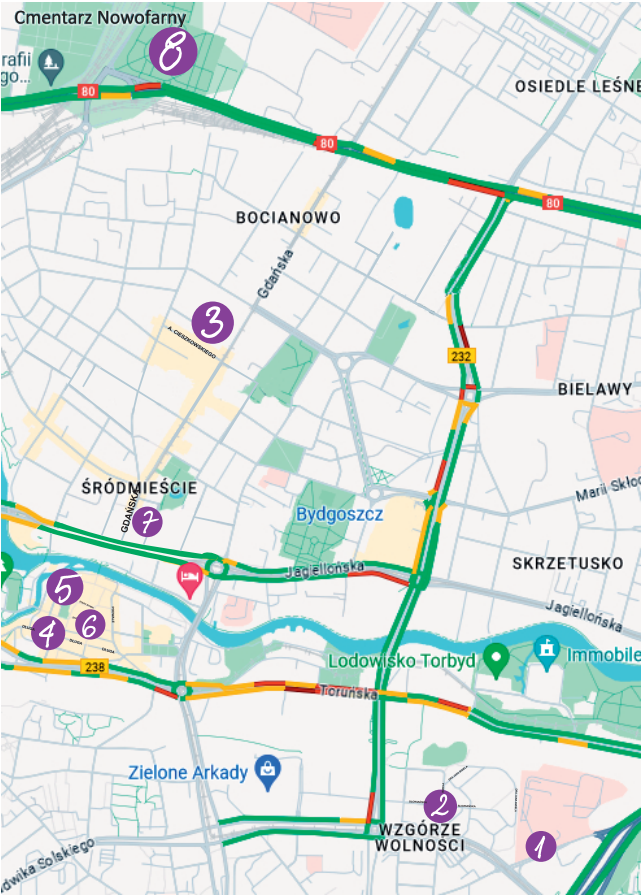
Kim był nasz bohater?
Odpowiedzi będziesz musiał poszukać sam!

Literatura dla zainteresowanych:

- Mieczysław Boguszyński , Od warsztatu balwierskiego do szpitala klinicznego. Z historii bydgoskiego leczenia, Bydgoszcz 2008.
- Janusz Kutta , Biziel Jan, w: Stanisław Błażejewski, Janusz Kutta, Marek Romaniuk, Bydgoski Słownik Biograficzny, praca zbiorowa pod red. Janusza Kutty, T. 2, Bydgoszcz 1995, s. 35-37.
- Janusz Kutta , Honorowi obywatele miasta Bydgoszczy 1920–1939, Bydgoszcz 1992.
- Anna Nadolska, Nasze „strażniczki polskości”. Aktywność patriotyczna kobiet w Bydgoszczy pod koniec okresu pruskiego, „Tabularium Historiae”, t. VIII, 2020, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, s. 49-88.
- Anna Nadolska , Obiekt miesiąca. Jerzy Rupniewski, Portret dr. Jana Biziela, „Bydgoski Informator Kulturalny”, nr 2, (502) Rok XLV, luty 2019, s. 22.

PLAN MIASTA

Naplanie znajdują się cyfry odpowiadające numerom zadań.

- Legenda:
- 1 ul. K. Ujejskiego 75
 - 2 ul. Biziela (skrzyżowanie z ul. Stowiańską)
 - 3 ul. A. Cieszkowskiego 3
 - 4 ul. Długa 12
 - 5 Stary Rynek/ Jezuicka 1
 - 6 Stary Rynek 24
 - 7 ul. Gdańska 4
 - 8 ul. Artyleryjska 10

Autorka gry: dr Anna Nadolska
Projekt i opracowanie graficzne: Hanna Behrendt
Plakat na okładce: Wiktoria Rumińska, PLSP im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy
Współpraca: dr Łukasz Kosiński
Fotografie: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy (repr. foto. Wojciech Woźniak), Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz dr Anna Nadolska

Organizatorzy:

Partner:

2024 Rok Kobiet Odważnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego

ŚLADAMI
DRA JANA BIZIELA

GRA TURYSTYCZNA 2-3 h.

WYBIERZ SIĘ NA SPACER ŚLADAMI WIELKIEGO BYDGOSZCZANINA.
POZNAJ JEGO CIEKAWÉ ŻYCIE I DOKONANIA.

SZPITAL
UNIWERSYTECKI NR 2
IM. DR. JANA BIZIELA
W BYDGOSZCZY

START

Jestem już w Bydgoszczy.
To bardzo piękne miasto!
Niestety mam mało czasu.
Pociąg powrotny
do Warszawy odjeżdża
za kilka godzin.
Muszę prędko odszukać
brakujące fakty
z życia doktora
Biziela.

UL. K. WĘJSKIEGO 75

Miejsce, które kojarzę
z zawodem lekarza, to szpital.
Zacznijmy więc od szpitala!
Miałam nosa!
Ta placówka medyczna
nosi imię naszego bohatera.
Jest tu wiele oddziałów
specjalistycznych i poradni...
i ludzi w białych fartuchach.
Ciekawe czego
się tutaj dowiemy?

ZADANIE 1

Do liczby schodków
prowadzących
do wejścia
głównego szpitala,
dodaj jeden.

Idźmy dalej.
Może na ulicy Biziela
pozyskamy nowe informacje?
Warto sprawdzić!

ZADANIE 2

Od liczby liter
widniejącej
na tabliczce
z nazwą ulicy,
odejmij siedem.

SZPITAL
UNIWERSYTECKI NR 2
IM. DR. JANA BIZIELA
W BYDGOSZCZY

Teraz będziemy musieli skorzystać
z jakiegoś środka transportu. Pojedziemy
do domu, w którym mieszkał dr Biziel.
Ale dlaczego to miejsce nazywano
„kuźnią polskości”? Acha... w czasach
zaboru pruskiego lekarz walczył
z germanizacją, udzielał się w polskich
organizacjach m. in. w Towarzystwie
Przemysłowym, Towarzystwie
Rzemieślników i Towarzystwie Czytelni
Ludowych. Był też jednym z liderów
Narodowego Stronnictwa Pracy.
W 1917 r. współorganizował bydgoskie
obchody setnej rocznicy śmierci
Tadeusza Kościuszki, które stały
się okazją do celebracji uczuć
patriotycznych Polaków. Szukajmy
dalej... robi się coraz ciekawiej!

pocztówka, Otto Junga, ok. 1920, ul. Cieszkowskiego, wł. MOB (MOB H/F-5710)

Budynek, tablica pamiątkowa,
ul. A. Cieszkowskiego

ZADANIE 3

Do liczby wież
przykrytych
helmem z iglicą
będących częścią
budynku, dodaj
pięć.

Czy wiesz, że...
dr Jan Biziel jest
Honorowym Obywatel
miasta Bydgoszczy?

UL. DŁUGA, KAMIENICA, TABLICA PAMIĄTKOWA.

Mój „pisarski nos” przywiódł
nas aż tutaj. Budynek niepozorny,
ale jest jakaś tablica. Czy to możliwe?
Dr Biziel był konspiratorem
w powstaniu wielkopolskim 1918/1919!
Tutaj ukrywał i leczył rannych
powstańców, a nawet pomagał
im w ucieczce, aby nie wpadli
w ręce wroga!
Co za odważny człowiek! Idźmy dalej...

Czy wiesz, że...
po Bydgoszczy
jeździ tramwaj
o nazwie
dr Jan Biziel?
To forma
upamiętnienia
tej zasłużonej
dla miasta
postaci.

ZADANIE 4

Numer
budynku
podziel
przez
cztery.

Jerzy Rupniewski, Portret dr Jana Biziela, 1933, olej,
wł. MOB (MOB MW-168)

Czy wiesz, że...
w Wojewódzkiej i Miejskiej
Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Bełzy
znajdują się materiały związane z osobą
dra Jana Biziela, a Muzeum Okręgowe
im. Leona Wyczółkowskiego posiada
m. in. portrety lekarza namalowane
przez Jerzego Rupniewskiego?

ZADANIE 5

Do liczby masztów
stojących przed
wejściem do ratusza,
dodaj dwa.

Obserwatorzy defilady Wojska Polskiego, pl. Wolności,
22.01.1920, wł. MOB (MOB H/F-566)

A co ja widzę? Czy to biblioteka?

STARY RYNEK, WOJEWODZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Czy tutaj możemy dowiedzieć
się czegoś o naszym doktorze?
Owszem, bo w dawnej Bibliotece
Miejskiej pracowała jego córka,
Ludwika. Z kolei żona lekarza Maria
i dwie starsze córki Maria i Pelagia
były nauczycielkami i aktywnymi
patriotkami. Małżonka Biziela
należała do Czytelni dla kobiet,
a w 1908 r. brała udział w wiecu
kobiet polskich. Co za wspaniała
rodzina! Ale idźmy dalej,
bo niedługo odjeżdża mój pociąg...

ZADANIE 6

Od liczby okien
umieszczonych w fasadzie
(główniej elewacji)
budynku, odejmij
szesnaście.

STARY RYNEK/UL. JEZUICKA, URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY

A to chyba najważniejszy budynek
w mieście? Tutaj 19.01.1920 roku
Biziel jako prezes Polskiej
Rady Ludowej na Bydgoszcz
i przedmieścia brał udział
w przejęciu władzy w Bydgoszczy
z rąk niemieckich w ręce polskie.
Dzień później wspólnie
z rodakami witał Wojsko Polskie
wkraczające na Stary Rynek
i przemawiał. W wolnej Polsce
pełnił funkcję przewodniczącego
bydgoskiej Rady Miejskiej.
Był związany z ugrupowaniem
chrześcijańsko-demokratycznym.
Czuję, że napiszę wspaniały tekst
o tym człowieku.

Czy wiesz, że...
lekarza za zasługi
„na polu pracy
filantropijnej
i narodowej”
odznaczono
Orderem Odrodzenia
Polski kl. IV?

ZADANIE 7

Liczba herbów Bydgoszczy
znajdujących się na elewacji
zabytkowego budynku.

UL. GDAŃSKA, GMACH GŁÓWNY, MUZEUM OKRĘGOWE IM. LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO

O, jaki piękny gmach!
Muzeum Okręgowe?
Czy ja dobrze trafiłam?
Zdecydowanie tak!
W tym budynku znajdował
się kiedyś Szpital Miejski.
Tu lekarzem naczelnym,
a także ordynatorem Oddziału
Wewnętrzny był dr Biziel.
Od połowy lat 20. XX w. prowadził
już tylko prywatną praktykę
lekarską. Ale to jeszcze
nie wszystko! Nasz bohater
działał także w Izbie Lekarskiej
Poznańsko-Pomorskiej
i w Towarzystwie Lekarskim
na Obwód Nadnotecki
w Bydgoszczy. A teraz już ostatnie
miejsce, które chciałabym z Tobą
odwiedzić...
Ale pieszo, raczej nie damy rady...

ZADANIE 8

Od liczby liter
w panińskim
nazwisku żony
dra Biziela,
odejmij pięć.

UL. ARTYLERYJSKA, CMENTARZ NOWOFARNY

Mogła dra Biziela...
Niedługo po przebytym
udarze mózgu zasłużony
lekarz zmarł.
W nekrologach pisano,
że był „żywym wzorem
pracowitości, rzetelności
i wszelkich cnót
obywatelskich”.
Tutaj zakończę
swoje poszukiwania.
Zebrany materiał posłuży mi
do napisania świetnego
tekstu o dr Bizieli.

Nekrolog śp. dra Jana Biziela, „Dziennik Bydgoski”, nr 29, 1934.

Czy wiesz, że... przy
ul. Gdańskiej 5 znajduje
się apteka „Pod Łabędziem”
oddział Muzeum Okręgowego,
w którym można obejrzeć
wystawę dotyczącą dziejów
aptekarsstwa bydgoskiego
i prowadzone są warsztaty
z zakresu zdrowia, higieny,
farmacji czy medycyny?

BARDZO DZIĘKUJĘ ZA TWOJĄ POMOC
WRACAM DO STOLICY